

Seriál o novém občanském zákoníku

Rubrika je společným projektem Deníku a internetové právní poradny Právní linka

PETR KAUSTA. Autor je advokát z advokátní kanceláře Kausta & Zientková & partneři.

SLOVO PRÁVNÍKA...

Smlouva o dílo je vedle kupní smlouvy jeden z nejužívanějších smluvních typů a má v občanském zákoníku nezástředně místo. Největší novinkou, kterou přináší nový občanský zákoník (NOZ) v rámci smlouvy o dílo, je odstranění dvoukolejnosti úpravy, kdy dílo bylo upraveno jak v občanském zákoníku, tak i v zákoníku obchodním. NOZ unifikoval úpravu díla do celkového počtu 50 paragrafů (§ 2586-2635). Obecně lze říci, že úprava díla odpovídá dosavadnímu pojetí, které nabízel obchodní zákoník. NOZ ale několik novinek přináší.

První z nich je institut svépomocného prodeje upravený v § 2609. Právo svépomocného prodeje představuje poměrně velkou výhodu pro zhotovitele, který je v případě prodlení objednatele s převzetím díla oprávněn věc vhodným způsobem prodat. S tímto právem je však současně spojena odpovědnost zhotovitele, týkající se vyzkoušení povinnosti vůči objednateli o zamýšleném prodeji. Zároveň je zhotoviteli uložena povinnost věc prodat vhodným způsobem, tedy za co nejvyšší cenu.

Zákon přiznává právo věc prodat i bez předchozího vyzkoušení, a to za předpokladu, že se po dobu delší než šest měsíců objednatel nehlásí proto, že je nezáměrný nebo nesnadno dosažitelný. Obě lhůty nemusí být striktně dodrženy v případě, kdy to odporuje povaze věci (např. věc podléhá rychlé zkáze). Další novinky jsou v oblasti ceny, dokončení díla nebo u díla, jehož předmětem je stavba.

Bez peněz do autoservisu nelez

PŘÍBĚH ZE ŽIVOTA

Panu Petru Malinovi se na jeho osobním automobilu pokazila převodovka. Za účelem opravy navštívil nedaleký autoservis Eduarda Borůvky. Dohodl se s ním, že oprava převodovky bude stát sedm tisíc korun. Jakmile byla oprava hotová, Eduard kontaktoval Petra s tím, že si může pro opravený automobil přijet. Petr měl

však už pár týdnů hluboko do kapsy, a proto se rozhodl převzít automobilu a zaplacení opravy oddálit do doby, než peníze sežene.

Uběhl více než týden a Eduardovi začalo Petrovo auto v servise překážet. Vyrozuměl proto Petra opětovně o tom, že auto má již více než týden připraveno k převzetí. Petr mu ale drze odpověděl, že

jen tak rychle peníze mít nebude, a Eduard si na zaplacení a vyzvednutí auta bude muset ještě počkat. Začínající podnikatel Eduard nevěděl, jak by měl v takovém případě postupovat, a proto se obrátil na internetovou právní poradnu www.pravnilinka.cz s prosbou o radu.

Internetová právní poradna www.pravnilinka.cz

RADA PRO EDUARDA BORŮVKU

- Mezi stranami byla uzavřena smlouva o dílo, jejímž předmětem byla oprava automobilu (§ 2586 a násl.).
- Pan Borůvka má vedle zadržovacího práva k automobilu pana Maliny také právo po předchozím vyzkoušení o dokončení opravy a poskytnutí dodatečné lhůty, ne kratší než jeden měsíc, automobilu pana Maliny vhodným způsobem prodat (§ 2609 odst. 1, věta první).
- Pan Borůvka může automobil prodat na účet pana Maliny s tím, že má právo na započtení nákladů na opravu vozidla a další účelně vynaložené náklady, např. náklady na garážování a parkování automobilu (§ 2609 odst. 1, věta druhá) s tím, že zbývající částku po odečtení nákladů na opravu a dalších nákladů je pan Borůvka panu Malinovi povinen vydat.

CO JE NOVÉHO V OBLASTI SMLOUVY O DÍLO?

Cena díla

Cena díla je ujednána dostatečně určitě, je-li dohodnut alespoň způsob jejího určení anebo je-li určena odhadem. Zákon ovšem umožňuje si cenu díla vůbec nestanovit. Pokud není vědomě stanovena cena, platí za ujednanou cenu placená za totéž nebo srovnatelné dílo v době uzavření smlouvy a za obdobných podmínek. Toto ustanovení není příliš šťastné, když pomyslíme, že u některých druhů děl je téměř nemožné určit jejich obvyklou cenu. Dalším problémem, který vyvstává, je fakt, že každý objednatel poskytuje své služby za jiný honorář, a proto je těžké stanovit obvyklou cenu. Tato neurčitost ceny díla bude mít jisté za následek častý vznik sporů, ve většině případů až s dohrou u soudu.

Právo na zaplacení díla vzniká provedením díla. Pokud je však dílo přejímáno po částech, vznikne zhotoviteli právo na zaplacení ceny za každou část při jejím provedení. Dříve bylo přejímání díla spjato s právem požadovat přiměřenou zálohu, dnes už rovnou část ceny za dílo. To platí i v případě, kdy je dílo prováděno se značnými náklady.

Překročení ceny díla, pokud byla stanovena odhadem

● Pokud při provádění díla zhotovitel zjistí, že cenu ur-

čenu odhadem bude potřeba podstatně překročit, musí zhotovitel tuto skutečnost oznámit objednateli bez zbytečného odkladu. Nově již není stanovena povinná písemná forma, proto postačí pouhé ústní vyzkoušení. Zároveň však zákon ukládá povinnost zhotoviteli překročení ceny určené odhadem odůvodnit. Pokud tyto povinnosti zhotovitel nečiní, nemá právo na zaplacení rozdílů v ceně.

Dokončení a převzetí díla

Dílo je dokončeno, je-li předvedena jeho způsobilost sloužit svému účelu. Objednatel si převezme dílo buď s výhradami, nebo bez výhrad. Pokud objednatel, který při předání díla nečinil výhrady nad dílem, namítne u soudu práva z vad, soud mu jeho práva nepřizná, namítne-li zhotovitel, že právo nebylo uplatněno včas (jedná se tedy o promlčení). Práva z vadného plnění zůstávají i nadále, pokud jde o vady skryté (24 měsíců ode dne převzetí). Zákon už nestanoví, jakým způsobem se výhrada učiní, nicméně nelze doporučit nic jiného, než trvat na předávacím protokolu nebo na jiném dokumentu, který prokazatelně zachytí okamžik předání díla a jeho náležitě předvedení. Práva z vad musejí být uplatněna bez zbytečného odkladu poté, kdy objednatel zjistil nebo při náležité pozornosti zjistit měl, nejpozději

však do dvou let od předání díla. Pokud tak nečiní, soud objednateli práva z vad nepřizná, namítne-li zhotovitel, že právo nebylo uplatněno včas. (Jedná se o promlčení, nikoli o zánik práva, jak jej upravoval předchozí občanský zákoník.)

Stavba

V souvislosti s úpravou stavby jako předmětu díla bychom zmínili tři novinky, které zákon přináší. První z nich je právo objednatele stavby požadovat po zhotoviteli průběžné vyúčtování, a to za předpokladu, že cena stavby byla určena s odkazem na skutečný rozsah práce a její hodnotu nebo hodnotu použitých věcí a výši dalších nákladů. Toto právo tedy automaticky nepřislouží objednateli stavby, u které byla cena určena s odkazem na rozpočet.

Druhá novinka jde ve prospěch zhotovitele, když zákon stanovuje nemožnost odmítnutí převzetí stavby objednatelům pro ojedinelé drobné vady, které samy o sobě ani ve spojení s jiným nebrání užívání stavby funkčně nebo esteticky, ani její užívání podstatným způsobem neomezuje. V předchozí úpravě, pokud objednatel odmítl převzetí stavby, dostával se zhotovitel do prodlení, se kterým bylo spojeno mnoho nepříznivých následků (placení smluvních pokut apod.).

Poslední důležitá novinka v této oblasti se týká osob, které se podílely na stavbě (nikoli sám zhotovitel).

DOPORUČENÍ Z PRAXE

- ◆ Než převzmete objednané dílo, vyžádejte si písemný předávací protokol, který zajistí vyšší právní jistotu pro pozdější uplatňování práv z vad.
- ◆ Nelze než doporučit si cenu díla ujednat. Skutečnost, že zákon umožňuje si vědomě cenu nesjednat, povede ve většině případů k dalším sporům.
- ◆ Výtěžek ze svépomocného prodeje je zhotovitel povinen vydat objednateli. Pokud je objednatel těžko dosažitelný, doporučujeme výtěžek složit do soudní úschovy (§ 1953).

NEZAPOMEŇTE

- ◆ Před uplatněním institutu svépomocného prodeje musí zhotovitel dbát na rádné vyzkoušení objednatele o zamýšleném prodeji.
- ◆ Svépomocně prodávající zhotovitel je povinen věc prodat vhodným způsobem.
- ◆ Vedle svépomocného prodeje lze věc, pro kterou vznikl dluh, zadržet, dokud objednatel cenu díla nezaplatí nebo neposkytne jinou dostatečnou jistotu. Nově lze zadržet věc i před splatností dluhu (například prohlásí-li dlužník, že dluh nesplní – § 1395 odst. 2 písm. b).
- ◆ Pokud objednatel převezme dílo bez výhrad, oslabuje se mu potom právo pro uplatnění tzv. zjevných vad.

SLOVNÍK PRÁVNÍCH POJMŮ

Svépomocný prodej – právo zhotovitele, za předpokladu splnění zákonných podmínek, věc prodat.

Hovoříme o osobách, které vykonávaly nad stavbou dozor, dodaly chybny stavební dokumentaci nebo se jednalo o subdodavatele zhotovitele. Nově může objednatel uplatňovat práva z vad i vůči těmto osobám, a ne přímo po zhotoviteli. Zhotovitel je pak s tím, co sám dodal, zavázán se subdodavatelem společně a nerozdílně.

KDE V NOZ PRÁVNÍ ÚPRAVU SMLOUVY O DÍLO NALEZNETE?

§ 2586–2635 v části čtvrté, hlavě druhé, dílu osmém zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Adriena Šimotová promítla do svých děl radost i bolest

Praha – Ve věku 87 let zemřela včera v Praze významná česká malířka a grafička Adriena Šimotová, řekla její neť Michaela Šetlíková. Adriena Šimotová patří mezi významné představitelky české výtvarné scény druhé poloviny 20. století, renomé má i v zahraničí. Tvorba Šimotové úzce souvisí s jejím životním osudem. Promítla do ní zkušenosti, radosti, ale i bolest a prožitá tragédie.

Její lyrické obrazy z 60. let byly blízké informelu. Malovala figurální náměty, zabývala se i krajinou, ale později se definitivně vrátila k figurě. V 70. letech znamenala velký zlom v osobním i tvůrčím životě Šimotové smrt jejího manžela, malíře Jiřího Johna (1923–1972).

Opustila klasickou malířskou techniku a jako základní výrazový prostředek zvolila přímý fyzický dotek. Přesla k instalacím a prostorovým realizacím a zaměřila se na lidskou figuru a tvář. Pracovala s textílem i papírem, který prořezávala, muchlala, různě drásala a tvarovala. Vznikly tak křehké papírové sochy – obtisky tváře, dlaní, chodidel i celého těla a závěsné reliéfy, které se skládají

UMĚLKYNĚ. Její tvorba souvisí s životním osudem. Foto: ČTK

z mnoha vrstev průsvitného nebo karbonového papíru.

V jejích dílech lze nalézt podobnosti, pomíjivost bytí, věci a vztahů, nepřetržitost času, poetické ztvárnění lidského tématu. Přestože v posledních letech byla Šimotová limitována fyzickými možnostmi svého těla, tvořit nepřestávala, stále vznikaly nové práce zobrazující lidské tělo – tím jemnější a niternější, čím těžší bylo pro autorku se pohybovat.

Před třemi lety měla u příležitosti pětadesátých narozenin výstavu v Museu Kampa, kde byly starší práce, společně s Galerií Rudolfinum, která uvedla právě tehdejší nejnovější díla. (ČTK)

InternetPoradna

Jak mám postupovat při zamítnutí invalidity v řízení o námitkách? Zda se proti tomu mohu ještě odvolat, jelikož nastaly nové skutečnosti a čeká mě operace srdce, což jsem nemohla při podání námítky nijak prokázat. O žádném postupu jsem nebyla vůbec poučena. Děkuji za odpověď.

Ve svém dotazu se ptáte, zda je možnost dalšího odvolání proti námitkám, které jste podávala ve věci invalidního důchodu.

Pokud jste již podala námítky proti rozhodnutí a i tyto námítky vám byly zamítnuty, dovolání již není možné. Nicméně proti pravomocnému rozhodnutí ČSSZ můžete podat do dvou měsíců od doručení pravomocného rozhodnutí žalobu. Náležitosti žaloby jsou uvedeny v zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád, najdete jej na hl1url.cz/pRiZ. Popis, jak celé řízení na ČSSZ od podání návrhu až po opravné prostředky probíhá, najdete na 1url.cz/eRif. Za správnou žalobu v tomto případě neplatíte žádné náklady.

Nicméně vzhledem k situaci, kterou popisujete, a sice to, že se vyskytly nové okolnosti, máte dvě mož-

nosti, jak situaci řešit. Buď můžete podat výše zmíněnou žalobu, kde popíšete nové vzniklé okolnosti, které doporučuji doložit kopiemi lékařských zpráv, kde budou nově vzniklé skutečnosti zřejmé. Výsledek se bude odvíjet od osobnosti soudce, který bude celou žalobu projednávat. Je dost možné, že soudce nazná, že tyto nově vzniklé okolnosti vznikly až po podání žádosti o ID, tím pádem s touto žádostí nesouvisí a rozsudkem bude ID zamítnuto. Nicméně se může stát, že k těmto okolnostem soudce přihlédne a ID vám bude přiznáno.

Druhou možností, která se ve vaší současné situaci nabízí, je podat novou žádost o přiznání ID, kde už se promítnou i nové skutečnosti ve vašem zdravotním stavu, protože řízení poběží zcela od začátku. Teď je otázkou, kolik máte energie a času, který do toho můžete věnovat. Žaloba bude z časového hlediska rychlejší než nové řízení. Záleží tedy na vás, pro kterou možnost se rozhodnete. Každopádně, i kdyby jste se teď rozhodla pro žalobu a ta byla zamítnuta, můžete i poté podat žádost a zahájit tím nové řízení.

Bc. Jitka Šrůtková, sociální pracovnice, o.s. InternetPoradna

INZERCE

ZAOSTŘETE NA JARO!

FOKUS OPTIK

50%

sleva na všechna dioptrická skla včetně multifokálních

Slevy se nesčítají. Akce trvá od 31. 3. do 25. 5. 2014. Akce platí při zhotovení kompletních brýlí. Sleva neplatí v outletech Šteřihoholy a Hlavní nábřeží, Praha.

www.fokusoptik.cz